

ÚJRAÉPÍTVE

WHITE, Michael – CORCORAN, Tom: *Újraépítve. Egy katolikus plébánia története.* H.n. 2018.

BEVEZETÉS

A könyv szerzői Michael White, a timoniumi (Maryland, USA) Urunk Születése templom plébánosa, valamint Tom Corcoran, a plébánia hivatalvezető-helyettese.

1. Az első megfigyelések (pp.27–30.)

Mi jellemezte a plébániát?

- a gyerekek utálták a hittant
- ifjúsággal, fiatalokkal nem foglalkozott senki
- a zenei szolgálat fülsértően rossz volt
- a miséző papok gyakran váltották egymást, változó színvonal, sokszor ellentmondások
- hétvégi misék lehangolók
- adakozókedv alacsony
- az épületek állaga rossz volt, piszok, szemét, gaz, a jól használható terek tárolók
- segítő személy kevés, egymástól elszigetelten végezték a munkát, alacsony fizetés, meg nem határozott feladatkörök
- hirdetőtáblákon mindenféle irreleváns információ
- önjelölt önkéntesek, akiket senki nem fogott össze, senki sem vezetett, ellenőrzött: útmutatók, pénzgyűjtők, hitoktatók, kántorok, felolvasók, ministránsok
- a papra és a személyzetre a hívek csak alkalmazottként tekintettek
- kommunikáció a panaszban merült ki
- a kívülállók észre sem vették az egyházközséget
- a közelben egy másik gyülekezet: kétszer annyian voltak, fele átlagéletkorral, növekvő létszámmal, nagy részük volt katolikus

2. Az első próbálkozások (pp.30–33.)

- hitoktatók szakmai továbbképzése
- programok szervezése: reggeli a Mikulással, húsvéti tojás keresés, bábjátékok, jelmezes felvonulás, színjátékok
- ifjúsági szolgálat felélesztése: ifjúsági kör, sítábor, mozizás, bent alvós buli, ifjúsági bálók
- zenei szolgálat újjászervezése
- közösségi programok: fogadás, buszos túra, előadás, temetések után ingyenes vendéglátás, misék után kávé-sütis zsúr
- weboldal indítása

Mindez időpazarlás volt, a fogyasztói kultúra csapdájába estünk! Örülten sok munka, anyagilag fenntarthatatlan és teljességgel hiábavaló. Az emberek minden alkalommal ugyanolyan emberként távoztak, amikor hazamentek.

I. A PROBLÉMA

NEHÉZ TEREP (pp.37–45.)

- öt év alatt elfáradtunk és kiégtünk, és nem volt eredménye

1. Mit csináltunk rosszul?

- Azt hittük, minél többet és jobbat csinálunk, az emberek annál odaadóbbak lesznek. Csak a fogyasztói vallásosságot szolgáltuk ki.
- Azt hittük, minél többet és jobbat csinálunk, az emberek annál többet adnak vissza. Az emberek anyagi szempontból közömbösek maradtak.
- Azt hittük, az emberek automatikusan csatlakoznak hozzánk és segítenek minket.
- Azt hittük, a régi, hűséges templomba járók a szövetségeseink lesznek és támogatnak minket.
- A fiatalabb generáció már nagy mértékben eltávolodott az Egyháztól.

- A hit és a vallás már kevésbé fontos a hívek életében.
- Az ifjúságot nem sikerült elérni.
- A nem hívők teljesen eltávolodtak tőlünk, bizalmatlanok az intézményes vallásokkal szemben, ha pedig megpróbáltuk elérni őket, ellenségesek.
- Nem fordultunk Isten felé, nem bíztuk magunkat az Ő vezetésére.
- Azt hittük, könnyű lesz.

2. Hibák

- Mindent irányítani
- Maximalizmus
- Elveszni a részletekben
- Az apró gondok több figyelmet kapnak, mint az egész folyamat
- Megfelelési kényszer (mindenki felé)
- A megvalósítandó terv mindenek felett
- Elkapkodott döntések a munkatársakkal kapcsolatban - nem a megfelelő ember felvétele, nem a megfelelő feladat delegálása valakinek, olyan emberek alkalmazása, akikkel nem értünk szót, elbocsátás halasztgatása
- Pénz- és időpazarlás – nem eléggé átgondolt, a közösség épülését nem szolgáló célokba sok pénz és idő beleölése
- Félelem a vezetéstől – szükséges lépések meg nem tétele
- Alázat nélküli vezetés – úgy nekiállni a munkának, hogy tudjuk, mi a dolgunk: valójában nem tudjuk, hanem meg kell tanulni

FARIZEUSOK (pp.47–55.)

Egy lelkipásztori konferencián, amit a középiskolás korosztály ifjúságpasztorációjáról rendeztek, az előadások meghallgatása után az egyik pap felállt, és megkérdezte: ő itt az egyetlen, akinek nincsen ifjúságpasztorációs programja, ő az egyetlen, akinél semmi sem működik? Egyedül benne volt meg a bátorság, hogy ezt beismerje és kimondja. Nem akart senki sem nyíltan beszélni a gondokról, amikkel nap mint nap küszködünk, annak ellenére, hogy Krisztus megígérte, hogy az Egyháza működni fog.

Sok templom egyszerűen el fog tűnni, ha csak arra koncentrál, hogy megtartsa a meglévő híveit, és nem áll neki tudatosan tenni azért, hogy új híveket vonzzon és gyarapodjon. Nem csak hűségessé kell lennünk, hanem gyümölcsözőnek is.

Ahhoz, hogy növekvő Egyház legyünk, egészséges Egyházzá kell válnunk. El kell távolítanunk minden olyan tényezőt, ami gátolja a növekedést.

Tanulnunk kell azoktól, akik sikeresen vezetik az egyházi közösségeket – a más vallásúaktól is.

Rick Warren baptista lelkipásztor: Isten terve a kisebb, helyi gyülekezetekben valósulhat meg igazán. A lelkipásztori munka az egyik legfontosabb, és nagy hatással van az egész világra. Sok lelkipásztort ennek ellenére büszkeség vezérel, rosszul lát neki a feladatának és ezáltal kárt okoz másoknak. Ha a közösség nem tűzi ki célul azt, amire Isten hívja, akkor nem fogja élvezni az Úr áldásait. El fog bukni, akár a farizeusok. Sok lelkipásztor a szíve mélyén farizeus.

II. AZ ELŐRE VEZETŐ ÚT

ELVESZTETTEK (pp.59–70.)

1. Mi a küldetésünk?

Annyira lefoglalt minket a fogyasztóink kiszolgálása, hogy nem figyeltünk oda, mi a küldetésünk. Pedig Jézus egyértelműen kijelölte a küldetésünk: mindenkit tanítvánnyá tenni.¹

Jézus az evangelizációra tette fel az életét, hogy Isten országának örömhírét eljuttassa mindenkihez: „Az emberfia azért jött, hogy megkeresse és megmentse azt, ami elveszett.”²

¹ Mt 28,19.

² Lk 19,10.

2. Megkeresni és megmenteni az elveszetteket

Az elveszettek nem feltétlenül gonoszok, erkölcstelenek vagy rosszak. Sokszor csak össze vannak zavarodva Istennel kapcsolatban. Abban a hitben élnek, hogy akkor lesz az életük nagyszerű, ha ők irányítják azt. Úgy vélik, hogy a szívükben azt az úrt, amit csak Isten tölthet be, kitömhetik evilági dolgokkal.

Jézus az elveszetteket tette az első helyre, mindent beleadott, hogy elérje őket. Ott időzött, ahol ők időztek, megismerte aggályaikat, félelmeiket, fájdalmaikat, bűneiket. „Az Egyház létjogosultságát éppen az evangelizáció adja.”³

3. Nincs hely az elvesztetteknek

Torz vallásosság fajtái:

- legyünk túl rajta
- hatalmas és diadalmas Egyház
- múzeum: nagyszerű épület, történelmi távlatok
- country klub: csupa hasonlóan gondolkodó emberből álló közösség
- gyermekbarát: minden a gyermekprogramoknak van alárendelve
- sztárpap: a nagyszerű pap vagy esetleg a népszerű zenész áll a középpontban
- eszménykövető: a cél egy eszme közvetítése: társadalmi igazságosság, karitatív eszme, politikai törekvés, zenei stílus stb.

Az elvesztetteket egyik sem fogja érdekelni, mert hamar rájönnek, hogy az ilyen templomokban csak az a lényeg, hogy a meglévő közösségi tagok számára ismerős és megnyugtató közösséget teremtsenek, egy bennfentes egyházi világot.

Sokszor ez a világ valóban értékeket közvetít a bent lévők felé, de nem vonzza az elvesztetteket, hogy tanítványok legyenek. És a bent lévők ezt nehezen értik meg, és nehezen változtatnak a nézőpontjukon.

Az ilyen templomokban talán azért nem érzik magukat szívesen látottnak az idegenek, mert a közösség valójában nem látja őket szívesen. Az útkeresők bizonytalanok és felszínesek lehetnek a hitükben, de azért jönnek, hogy Istent keressék, és ha nem segítünk nekik megtalálni, nem csak ők lesznek elvesztettek, hanem mi is.

Jézus meg akarta találni az elvesztetteket, és ha mi nem követjük az ő példáját, elveszítjük a küldetésünket. Vonzanunk kellene a kint lévőket, elérhetővé kellene válnunk számukra, a saját híveinket pedig úgy kellene szolgálnunk, feladattal ellátnunk, hogy növekedhessenek, hogy ne akarjanak megmaradni egyszerű fogyasztóknak.

Ha az Egyház nem a céljának és küldetésének megfelelően él, hanem valami másért, akkor tönkremegy. Ha az Egyház unalmassá és egysíkúvá válik, ha kevesen látogatják a rendezvényeket, ha a közösség tagjai mogorvává és maguknak valóvá válnak, ha nem együttműködők, ha kiégettnek és elkeseredettnek érzik magukat, ha minden feladat óriási küzdelemnek tűnik, ha fogy a létszám, akkor az azért van, mert a közösség nem a Jézus által adott küldetésnek él. Nem sok mindent kell csinálni, hanem a lényeggel kell foglalkozni.

El kell érni a közösségen kívüli embereket, és tanítványságra kell segíteni őket, majd pedig növekedni a tanítványságban.

„A missziós lelkület megújítja az Egyházat... A hit azáltal erősödik, hogy megosztjuk másokkal!”⁴

HÁBORÚ (pp.71–87.)

1. Miért nem szokás az evangelizáció?

- Az anyagi keretek szűkösek, és másra szánják őket.
- Mindenki elfoglalt. Senkinek sem szerepel a munkaköri leírásban, hogy a kívülállókkal foglalkozzon.
- Elszigetelődünk a kívülállóktól. Csak bennfentesekkel barátkozunk.

³ SZENT VI. PÁL: *Evangelii nuntiandi* 14.

⁴ SZENT II. JÁNOS PÁL: *Redemptoris missio* 2.

- Kellemetlen és ijesztő megszólítani a kívülállókat. Nincs hozzá tudásunk, stratégiánk. A szektás módszerek erőszakosnak tűnnek.
- Sok katolikus nem hisz már a pokolban, így sokan úgy gondolják, nincsen jelentősége, hogy az emberek hallanak-e Krisztusról.
- Sohasem fog minket senki kritizálni azért, hogy elhanyagoljuk az evangelizációt. Kritikát akkor kapunk, ha belevágunk, mert akkor változásokat idézünk elő, és panaszkodni fognak azok, akiket ez kibillentett a megszokásaikból.
- Ha hozzáfogunk a változtatásokhoz, sokszor éppen a legbőkezebb támogatóink fordítanak hátat nekünk.
- Az emberek nem tudják, hogy az új lépések jök-e vagy rosszak, mert előzmény nélküliek.

2. A bennfentesek felrázása

A Nagyböjti Családi Pénteken megismertettük a közösséggel a saddlebacki gyülekezettől tanult *101 új testvér* programot, aminek az a célja, hogy bemutassa, mi Isten célja az Egyházzal: megtalálni az elvesztetteket, növekedni a tanítványságban az imán, a közösségen, a szolgálaton és az evangelizáción keresztül. Nagyon zuhant a program látogatottsága, mert világossá vált, hogy a szórakoztatásnak vége.

Kértük a közösséget, hogy vállaljanak szolgálatokat a plébánián. Kevesen jelentkeztek. Az egyik csoport havonta néhány alkalommal az ajtóban állva a bejövőket üdvözölte, a másik csoport pedig egy infopultot működtetett a bejáratnál.

Bevezettük a vasárnap esti 17:30-as szentmisét. Ez lett a leglátogatottabb. A jelenlévők átlagéletkora a szokásosnál alacsonyabb volt, ami lehetővé tett néhány technikai újítást: világítás, kísérletezés többféle zenei stílussal. A szentbeszéd az új célokról szólt. Közösséget és vendégszerető nyitottságot tapasztalhattak nálunk az emberek, a mise után pedig különféle programokkal sikerült egy kicsit ott tartani az ifjúságot. A vasárnap esti misék voltak a kísérleti terep.

Rövid idő alatt élénk közösség nőtte ki magát. Az összegyűjtött bevételekből építettünk egy új épületrészt: tágas terem, mosdók, közösségi terek, kávézó, információs pult, parkolóhelyek bővítése. A sok kritikus mellett sok barátja és támogatója is akadt az újításoknak.

Advent első vasárnapján a szentbeszédben a közösség elé tártuk a céljainkat. Bemutattuk a bennfentesek egyházi világának jellemzőit és eredménytelenségét. Elmondtuk, mi az Egyház valódi célja. Tisztáztuk, mik az alapvető értékeink:

- katolikusok vagyunk
- egyházközségünk tagjai Isten ajándékai, és fontosak a számunkra
- Istennek azokra is gondja van, akik nem járnak templomba, ők is fontosak nekünk
- fontos számunkra a gyarapodás és az egészséges növekedés
- az igényességgel Istent dicsőítjük
- nem azért járunk ebbe a templomba, hogy saját igényeinket kielégítsük, hanem hogy Krisztust megismertessük másokkal

Semmilyen reakció nem érkezett. Többen nem értették, miről is beszélünk. Voltak, akiket nem érdekelt, és voltak, akik nem hitték el, hogy komolyan beszélünk. És voltak, akik azzal nyugtatták magukat, hogy ők úgyis itt maradnak, a papot pedig előbb-utóbb úgyis elhelyezik.

3. A háború szabályai

A komoly ellenállást nem a tervek ismertetése, hanem azok megvalósítása váltotta ki. Az elégedetlenek különféle módszerekkel fejezték ki a nemtetszésüket: hátulról támadás; támadás szemből, szóban; e-mail; levél; levélíró kampány; fenyegetés; jogi eszközökkel való fenyegetés; panasz az egyházmegyei hivatalnál. A panaszok mögött mindig ugyanaz az ok állt: úgy érezték, nem azt kapják, ami szerintük jár nekik.

„Ahhoz, hogy a plébánia az evangelizáció útjára lépjen – a fenntartástól eljusson a misszióig –, tudatosan és módszeresen meg kell változtatni a plébánia rendeltetését... A missziós feladat a plébánia minden egyes tagját érinti, tehát mindenkinek változnia kell.”⁵

Érkeztek jószándékú visszajelzések és jogos panaszok is.

Egy ponton túl nem rendeztünk több értekezletet, nem készítettünk több véleményfelmérő kérdőívet, és nem akartuk mindenáron meggyőzni az embereket. Akik harcba szálltak velünk, szinte mind elhagyták végül a plébániát. Sajnáljuk, hogy így történt, de meggyőződésünk, hogy ez elkerülhetetlen volt.

4. A fennálló helyzet vagy Isten akarata

Az emberek gyakran úgy érzik, a fennálló helyzet még mindig jobb, mint a változással együtt járó kétségek és kockázat. Egyesek a vallásgyakorlatban tett legkisebb változást is a hitükkel szembeni támadásnak élik meg. A fennálló helyzetet összemossák Isten akaratával.

Aki belevág a tanítványok nevelésébe, biztos, hogy támadások érik. Ezek a támadások végső soron a Gonosz művei. Szellemi harc zajlik, de nem szabad tartanunk tőle, mert a nyerő csapatban vagyunk.

A TANÍTVÁNYSÁG (pp.89–93.)

A plébániánk nem törődött az elvesztett kívülállókkal, és nem volt elképzelése arról, hogyan tud a saját híveinek lelki fejlődéséhez és érettségéhez hozzájárulni. Ma a plébánia célja már az, hogy tettekre hívja híveit és megkeresse az elvesztetteket. hogy növekvő tanítvánnyá váljanak, és így alkossanak közösséget. A tanítványság

- nem helyhez, hanem egy személyhez kötött;
- nem egyenlő vallási kötelezettségek megtartásával vagy szentségek kiszolgáltatásával, hanem egy személy követése;
- nem programokról, liturgikus alkalmakról vagy szolgálatról szól, hanem apró lépések sorozata a lelki növekedés útján;
- egyszerűbben: folyamatos megtérés.

A tanítvány elhagyja a bűnt és az önpusztító viselkedést, túlnő az önzésen és a fogyasztói vallásosságon. A tanítvány tudatosan teret ad Krisztusnak, hogy Ő élhessen benne. A tanítványságért tehát cselekedni kell.

a) *A tanítványok szeretik Istent.* Számos lehetőség: imádság, Eucharisztia, naponta csendes idő, Isten igéje, szentségimádás, zsolozsma, Mária-tisztelet, rózsafüzér, bűnbánat, rendszeres gyónás, adakozás, böjt stb.

b) *A tanítványok szeretik az embereket.* Szeretik magukat: tudatosan hagynak időt magukra. Szeretnek másokat: család, munkatársak, barátok; mindenki, akivel kapcsolatba kerülnek; elköteleződés egy egyházi közösség mellett.

c) *A tanítványok másokat is tanítványokká tesznek:* az Egyház úgy szerez tanítványokat, hogy tagjai a hitük szerint élnek, és úgy növekednek a hitben, hogy egyúttal megosztják azt.

A MISSZIÓ KEZDETE (pp.93–98.)

1. A missziós terület meghatározása

A plébániánk egy meghatározott földrajzi területen él. Ez a mi missziós területünk. Nézzük meg, hányan élnek ezen a területen! Nézzük meg, hányan kötődnek hozzánk! Akik nem kötődnek hozzánk, ők a mi lehetséges tanítványaink.

2. Mi jellemző az elvesztettekre a mi missziós területünkön?

Ki is pontosan az elvesztett, akit meg kell találnunk? A mi célszemélyünk *Timoniumi Tim*. Tim rendes ember. Tanult, jól öltözött, a maga szakterületén sikeres. Házasság, és vannak gyermekei is. Szép otthona van és kényelmes élete. Egész héten keményen dolgozik, a hétvégén pedig lazít. Fel sem merül benne, hogy templomba járjon. Valaha tanult hittant, de nem hívő ember. Tim

⁵ RIVERS, Robert S.: *From Maintenance to Mission: Evangelization and the Revitalization of the Parish*. New York 2005. 196.

hite olyasmin alapul, ami inkább kötelességtudat, mintsem kincs, és tele van érzelmi emlékekkel, hitbéli félreértésekkel, talán még jogos sérelmekkel is. Talán közömbös, vagy még inkább cinikus és lenéző a vallással szemben. Ha elvált, akkor még azt is érzi, igazságtalanul elítélik. Timet sok stressz, feszültség és konfliktus éri, esetleg egyre kezelhetetlenebb anyagi kötelezettségei vannak. Düh, depresszió, esetleg alkohol-, játék- vagy pornófüggőség nyomasztja. Timnek iránymutatásra és célra van szüksége. Timnek egy *megváltóra* van szüksége.

Amikor tervezünk, Timre gondolunk. Timhez szólunk a szentbeszédben. A programokat és a zenei stílust Timhez igazítjuk. Ahhoz, hogy Timből tanítvány váljon, beszélgetnünk kell vele, meg kell ragadnunk a figyelmét, és végül be kell vonnunk a feladatokba.

Tim kulcsfigura abban, hogy a családját és a barátait is belül tudjuk az ajtón. Ha Tim elindul a tanítványság útján, a felesége és a gyermekei is követni fogják. Ha az apa komolyan veszi a családban betöltött lelkipásztori szerepét, az egész család Isten-tisztelő útra lép.

Timnek sokkal több olyan ismerőse van, akik nem járnak templomba, mint a mi híveinknek. Tim tehát a mi potenciális szószólónk egy tágabb közösségben.

Minden plébániának van Timje. Rá kell szabni az evangelizációs stratégiát, meg kell határozni a háttérét, érdeklődését, neveltetését, hogy mi motiválja, mitől fél, miért nem jár templomba, mit csinál helyette.

3. Tervezzük egyszerű, célratörő elhívási módot!

Sok hívőnek nehéz elképzelnie, mi az evangelizáció. Világosan meg kell fogalmaznunk, mi az evangelizáció, és újra és újra vissza kell térnünk rá, bele kell szólni a prédikációkba és üzenetekbe, az egyetemes könyörgésekbe. Minden hétvégi programunkat azzal a tudattal szervezzük, és aszerint értékeljük, hogy mennyire felel meg az elsődleges célunknak, az evangelizációnak.

Azt nevezzük evangelizációnak, amikor egy tagunk elhívja Timet, hogy vegyen részt a szentmisén, vagy nézze meg a vasárnapi online adásunkat. A stratégiánk Andy Stanley „*Szánj rá időt, és hívd el!*”⁶ elméletén alapul.

Arra biztatjuk az embereket, hogy a gyermekeik sporteseményein, az iskolai rendezvényeken vagy a munkahelyükön nyitott szemmel járjanak, vegyék észre az elvesztett embereket, legyenek készek megismerni másokat. Imádkozzanak értük, töltsenek velük időt, akár böjtöljenek is értük. A tanítványok mindennapi kapcsolataink, viselkedésünk meglátszik a hitük. Megosztják gondolataikat, megtérésük történetét, és ha eljön az idő, elhívják a templomba az ismerősüket. Majdnem minden új tagunk személyes meghívást követően talált ránk.

Matthew Kelly ezt a stratégiát négy lépésben írja le: (1) ápoljunk barátságokat; (2) imádkozzunk az emberekért, akiket meg szeretnénk hívni; (3) meséljük el nekik, hogyan változott meg az életünk; (4) hívjuk el őket a templomba.⁷ Alapvetően Jézus is ezt a módszert követte.⁸

HELYTELEN HOZZÁÁLLÁS (pp.99–105.)

Azok a tényezők, amik *nem* szereznek tanítványokat:

- A résztvevők száma a szertartásokon:* ha sokan vesznek részt a szertartásokon, még nem jelenti azt, hogy tanítványokat nevelünk.
- Csodavárás:* a szertartások halmozása nem sokat ér, ha a lelki növekedés és az Istennel való kapcsolat erősítése helyett tesszük.
- Hittani ismeretek:* ha a hittan csak elméleti anyag elsajátítása, akkor egy kevéssé kedvelt tantárgy szintjére redukálódik, amivel – ha végre maga mögött tudhatja –, soha többet nem akar foglalkozni. A gyerekek fele csak az elsőáldozásig járt hittanra (amikor a szülők megkapták, amit akartak). A bérálás után pedig végképp kiürültek a hittancsoportok. A „végzősök” felszínesen ismerik a vallásukat, alig ismerik a Szentírást, sokuk nem találkozott személyesen

⁶ STANLEY, Andy – JOINER, Reggie – JONES, Lane: *7 Practices of Effective Ministry*. Alpharetta 2004. 146: „invest and invite”.

⁷ KELLY, Matthew: *Rediscover Catholicism: A Spiritual Guide to Living with Passion & Purpose*. Cincinnati 2011. 300–303.

⁸ *Jn* 1,39.

Istennel. A tudás bibliai értelemben egy meghitt, személyes élménnyel átítatott ismeret. Ez a fajta tudás az egész személyiségünket a szeretethez vezeti, ami még több ismeretszerzésre ösztönöz. Csupán tárgyi ismeretek megszerzése nem szerez újabb tanítványokat.

d) *Vallási formások hangsúlyozása*: a túlbuzgó és kizárólagos szabálykövetés a fogyasztói lelkület melegágya.

e) *Részvétel az egyházi programokon*: a lelkes részvétel nem egyenlő a tanítványsággal, áltevékenységgé válhat, ami az aktív plébániai szolgálatot helyettesíti.

f) *Önjelölt szolgálat*: a pénzgyűjtők önjelölt csapata vasárnaponként összeült sütire, kávéra, pletykálgatásra és áskálódásra, ami nem tanítványság.

g) *Pénzügyi befolyásolás*: több adományozó azt várta el, hogy a támogatásért cserébe azt tegyünk, amit ők elvárnak.

h) *„Csak tegyük a dolgunkat” hozzáállás*: a plébániánk alkalmazottai közül többen csak gépiesen tették a dolgukat anélkül, hogy lett volna távlati céljuk, elképzelésük, hogy miért.

i) *Gyönyörű templomok*: sok pap gondolkodik felújításban, de a látványos templomépület nem fog tanítványokat szerezni. Ha így lenne, Európa tele lenne tanítványokkal. *„Egyházunk halálos ellensége az olcsó kegyelem. Harcunk ma a drága kegyelemért folyik.”*⁹

III. A STRATÉGIA KIDOLGOZÁSA

A HÉTVÉGI SZENTMISE (pp.109–134.)

*„A plébánia összes tevékenységei között »egyik sem annyira hatásos és éltető a közösség számára, mint az Úr napjának és Eucharisztiajának vasárnapi ünneplése».*¹⁰

Nem várhatjuk vissza az Egyházba mint otthonukba az embereket, ha eleve azért mentek el, mert nem jelentettünk nekik semmit. A hétfégi szertartás élménye sorsdöntő. Szinte mindenki ekkor tér be hozzánk először. Ekkor dől el, hogy vissza szeretnének-e hozzánk jönni.

Timoniumban is kevés figyelmet szenteltünk erre. Annyira elfoglaltak voltunk hétfőtől péntekig, hogy nem jutott erőnk a vasárnapra. Hadat üzentünk a figyelemelterelő programoknak, és minden emberünket és erőforrásunkat a hétfégre összpontosítottuk.

*„Az Egyház hite lényege szerint eucharisztikus hit, és egész különlegesen az Eucharisztia asztaláról táplálkozik... Minél elevebb Isten népében az eucharisztikus hit, annál mélyebb a részesevé az egyházi életben, meggyőződéses ragaszkodása által ahhoz a küldetéshez, melyet Krisztus tanítványaira bízott.”*¹¹

A szentmise liturgikus elemei mellett elkezdtünk nagyobb figyelmet szentelni azoknak a részleteknek, amelyek a legmeghatározóbbak lehetnek a visszatérő és új hívek számára. Megpróbáltuk feltérképezni, hol érhetjük el és hol érinthetjük meg az embereket, hogy aztán hatékonyabban és sikeresebben tudjuk őket hitük mélyebb megélésére és az Eucharisztia teljesebb ünneplésére vezetni.

1. A zene

Többféle zenei kíséret volt: orgona, kórus, gitáros énekkar. Ezek közül a gitáros volt a legkevésbé rossz, de az is divatjamúlt és unalmas. A hívek közül senki sem énekelt. Olykor a csendes mise volt a leglátogatottabb. Felvettünk zenei igazgatót, de nem javult a helyzet. A probléma szerintünk a zenészek személyében gyökerezett: cinikus, műkedvelő önjelöltek voltak, sokba kerültek, és nem tudtak együttműködni másokkal.

Végül rájöttünk, hogy nem zenei programban, hanem zenés imában kell gondolkodnunk. A zenészek a szertartáson nem előadóművészek, hanem imavezetők.

Az éneklés együtt jár a tanítványsággal: a tanítványok készek az imára, és szívesen imádkoznak énekelve. Ma minden mise zeneileg egyforma, a zenekarokban dob, szintetizátor stb. van, és ma divatos dicsőítő zenét játszanak, mivel ez az a zenei stílus, ami Timnek és családjának tetszik. Élettel és örömmel teli dalokat játszanak, amikbe kedve támad mindenkinek

⁹ BONHOEFFER, Dietrich: *The Cost of Discipleship*. New York 1995. 43.

¹⁰ SZENT II. JÁNOS PÁL: *Dies Domini* 35.

¹¹ XVI. BENEDEK: *Sacramentum caritatis* 6.

bekapcsolódni. A repertoárba néha bevesszük a hagyományosabb darabok felfrissített változatait is. Karácsonykor, nagyhéten a kórus énekel klasszikus darabokat. A gregoriánt néha bevonuláskor, a nyitódal ellenpontjaként, valamint áldozáskor használjuk. Hatékonyan segíti a közösséget a misztérium átélésében is. Timet is lépésről lépésre bevonja az ünneplésbe. A csend tudatos alkalmazása is nagyot lendít az imaélményen.

Meg kell találni azt a zenét, ami a saját közösségünk épülését elősegíti, nem pedig azt, amit a pap, a zenei felelős vagy a padosorokban ülők óhajtanak. A zenével az a célunk, hogy vonzza a kívülállókat és elmélyítse a tanítványok imaéletét. Azok a templomok, ahol a hívek nem énekelnek, nem fognak tudni kitörni a fogyasztói kultúrából.

Tipppek

Törekedjünk arra, hogy a zenészeink a lehető legjobbak legyenek! Vállaljuk a konfliktust, és mindenkit, aki akadályozza vagy rosszabbá teszi a zenei szolgálatot, kérjük meg, hogy ne szolgáljon tovább! – Imádkozzunk a zenei szolgálatért! – Rendszeresen kommunikáljunk a zenészekkel a zenei szolgálat céljáról! – Játsszuk bátran hétről hétre ugyanazt, és buzdítsuk a közösséget, hogy kapcsolódjanak be az éneklésbe!

2. Gördülékeny és vonzó esemény

A közösség önkéntesen szolgáló csapatainak az a feladata, hogy elhárítsák a gördülékenységet akadályozó tényezőket.

a) *Parkoló Csapat*: sokan érkeznek autóval, őket segítik a parkolásban.

b) *Vendégváró Csapat*: a bejáratoknál üdvözlik a belépőket. A mise során váratlanul adódó személyes problémákat is ők kezelik.

c) *Információs Csapat*: az előcsarnokban saját pultjuk van, ahol laptoppal várják, hogy információval szolgálhassanak. Számos hivatalos ügy is elintézhető itt a miseirátástól a kereszteselési igazolásig. Ennek következtében a plébániai iroda hétköznapi forgalma drasztikusan lecsökkent. Az Információs Csapat mentesítve van minden egyéb szolgálat alól; rendszeres tájékoztatást kapnak a plébániát érintő összes kérdésről; gyűjtik azt is, hogy milyen jellegű információért fordultak hozzájuk az emberek. Az információs pultnál nincsen árusítás, nincsen adománygyűjtés: ez az evangelizáció és a tanítványság első frontvonala.

d) *Kávézó Csapata*: a kávéházat vezeti. Csak előre csomagolt ételt szolgálnak fel, helyben csak a kávé főzése zajlik. Az a cél, hogy barátkozásra és rövid beszélgetésre alkalmas környezetet teremtsünk. Nem a profittermelés a cél: elég, ha a bevételek behozzák a kiadásokat. Ennek a csapatnak a feladata az is, hogy beszélgetésbe elegyedjenek az emberekkel.

e) *„Lelkigondozó” Csapat*: nem szakemberek, hanem olyanok, akikhez meghallgatásért és imáért fordulhatnak az emberek.

f) *Háttér Csapat*: ők tartják tisztán az épületet. Rendkívül fontos feladat: piszkos környezetbe nem szívesen hozzák az emberek a gyermekeiket. Ahogy egy lelkész mondta: „*Ne azzal kezdjék, Jézus mennyire szeret, hanem alaposan takarítsák ki a gyermekvagyát!*” Hogy a környezet rendezett, tiszta, gondozott-e, sokkal többet számít, mint hogy mennyire díszes a templom.

g) *Technikai Csapat*: operatőr, hangosítók. A plébánia területén több helyen is kivetítjük a szertartást. A holnapon élőben követhetők a misék.

A cél egy vonzó, ellenállhatatlan környezet kialakítása, ahol „*az Evangélium és az Írás üzenete köztünk él*”.¹²

MOZGÓSÍTANI A KÖVETKEZŐ GENERÁCIÓT (pp.135–148.)

A szentmise nem gyerekprogram, nem családi program, hanem olyan alkalom, amikor Istenre figyelhetünk. A gyermekeknek meg kell tanulniuk, mi zajlik egy mise során, de ezt legjobban a korosztályuknak megfelelő foglalkozáson sajátíthatják el.

a) *Gyerekszóna*: 6 hónapos kortól. A cél az, hogy szívesen jöjjenek, mert tudják, hogy szeretettel fogadjuk őket. Nem gyermekmegőrző. Foglalkozás keretében hallgathatják az igét, van dicsőítő

¹² STANLEY, Andy: *Creating an Irresistible Environment*. <http://www.ministriestoday.com/index.php/ministry-news/18862-creating-an-irresistible-environment>.

zene, és bábjáték segítségével bibliai történetekkel ismerkedhetnek. Imádságos környezetben töltik az időt, ahol elleshetik a nagyobbaktól és a szüleiktől, hogyan kell imádkozni.

b) *Csillagok*: 3 éves kortól. Játék-ima-tanulás: közösségi játékok, amiket dicsőítő ima követ zenével és bibliai történettel, lehetőleg az aznapi olvasmányhoz kapcsolódóan. Ezután kis csoportokban rövid tanításon vesznek részt.

c) *Időutazók*: alsós korosztály. A gyerekek bibliai történetekbe és tanításokba „utaznak”, hogy átélhessék a Biblia üzenetét. A történet az olvasmányhoz kapcsolódik, a tanítás pedig a szentbeszédhez. Ehhez jönnek még a dicsőítő énekek.

A gyermekliturgiai szolgálatba szívesen besegítenek nagymamák és fiatal lányok, de mindig igyekszünk beszervezni férfiakat is. Ha a gyerekek jól érzik magukat, jó eséllyel vonzzák vissza a szüleiket a templomba.

d) *Diákok*: külön foglalkozás van az 5-6., a 7-8. osztályosoknak és a középiskolásoknak. A fiatalokat felnőtt segítők fogadják, akikkel érkezéskor beszélgetésbe elegyedhetnek. Közösségépítés, dicsőítés, heti üzenet (az olvasmányokkal és a szentbeszéddel összhangban). Ez ideális a megtérőfélben lévő, útkereső fiataloknak. Ezt követik a 6-8 fős, csak fiú és csak lány kiscsoportos beszélgetések. Ezek a kiscsoportok hétközben is szerveznek programokat maguknak: kirándulás, közös sport.

A fiatalokat nagyon nehéz motiválni, közösségben tartani, a közösség szolgálatába állítani. A sikeres egyházak viszont nagyon vonzó ifjúsági programokat tudnak szervezni. Mi a titka ennek?

(1) *A gyermekprogramok épüljenek egymásra.* A gyerekekből lesz az ifjúság, ezért a gyerekprogramokat gondosan fel kell építeni. A gyerekprogram felelőse együtt dolgozik az ifjúsági program felelősével. (2) *Az ifjúsági felelős legyen prominens személye a közösségnek.* A misén az ifjúsággal kapcsolatos híreket az ifjúsági felelős olvassa fel. Ő a programok „arca”. Erre egy huszonéves személy tűnik a legalkalmasabbnak. Az ifjúsági felelős és a segítőtje ellenkező neműek legyenek. A felelős olyan legyen, amilyen felnőttet a szülők elképzelnék a gyermekeik számára. (3) *A fiatalok programja legyen könnyen elérhető.* Nincsenek könyvek, semmi sem emlékeztet az iskolára. Bármikor jöhetnek a fiatalok, és hozhatnak barátokat is. (4) *A foglalkozásaink legyenek igényesek és vonzóak.* Igényes legyen a zene, az üzenet, a szolgálat: a fiatalok érzékelik a minőséget. (5) *Tartsuk mozgásban a gépezetet.* Ne események és programok szervezése legyen a cél, hanem olyan környezet kialakítása, amelyben a fiatalok a saját tanítványosságukat élhetik meg: ahol jobb tanítványokká válhatnak, imádkozhatnak Istenhez, közösséget vállalhatnak más hívő fiatalokkal, hitükben növekedhetnek, szolgálhatnak egymás felé. Tegyük ezt a kultúrájuk részévé, és tartsuk mozgásban a gépezetet!

„Túl hosszú ideje próbáljuk okítani őket ahelyett, hogy részt vennénk az életükben. Minél jobban fáradozunk azon, hogy az Egyházat vonzóvá alakítsuk a fiatalok számára, ők annál inkább elmaradnak tőlünk... De mi lenne, ha nem az lenne a cél, hogy bevonzzuk őket az Egyházba? Mi lenne, ha ugyanezt az energiát arra használnánk, hogy az Egyház részévé tegyük az ifjúságot, hogy ők maguk legyenek az Egyház?”¹³

A PRÉDIKÁCIÓ (pp.149–169.)

Isten igéje képes megváltoztatni az embereket. Az Egyház történetében a nagy reformokat megújult retorika is jellemezte: domonkosok, ferencesek, katolikus megújulás, jezsuiták, missziók stb. A szentségek mellett az egyik leghatékonyabb eszköz a prédikáció, amivel a tanítványosságban való növekedésre segíthetjük a híveinket. A prédikáció a legmeghatározóbb élmény mind az útkeresők, mind a tanítványosságuk kezdetén lévők szemében, mivel az Eucharisziát ők még kevésbé értik.

1. Lehetséges hibák

a) *Bibliai tanulmányok hívőknek*

¹³ KINNAMAN, David – LYONS, Gabe: *Unchristian: What a New Generation Really Thinks about Christianity ...and Why It Matters*. Grand Rapids 2007. 142.

- b) *Egyházi csevegés bennfenteseknek*: pletykák, egyházi hírek, egyházi viccek.
- c) *Szentbeszéd szeminaristáknak*: a szemináriumi hallgatóság előtt begyakorolt forma alkalmazása a plébánia közegében.
- d) *Szentbeszéd bennfenteseknek*: előadás olyan dolgokról, amit a hívek hallani szeretnének, vagy ami már egyértelmű számukra.
- e) *Nyaggatás és ostorozás*
- f) *Koktél-beszéd*: vicc, könyv- vagy filmélmény, aktuális hír, sportesemény. Akiknek a mise csak egy kipipálendő pont a tennivalók listáján, az ilyen beszéd könnyebben elviselhetővé teszi a szertartást. A kívülállót azonban ez abban erősíti meg, hogy az Egyház nem tud nyújtani számukra semmi érdemlegeset.
- g) *Stand-up előadás*: szórakoztató, de Istenhez nem kerülünk közelebb.
- h) *Konzervbeszéd*: előre megírt beszéd, olyan dolgokról, amik a szónokkal meg sem történtek, és amit még felolvasni sem tud rendesen.
- i) *Újrahasznosított beszéd*: régebbi beszédek változtatása.
- j) *„Szappanbuborék” beszéd*: a szónok nem készül, de nagy hangon hajtogat közhelyeket és axiómákat.
- k) *Nyilvános gyónás/dicsekvés*
- l) *Barátok egymás közt*: a szónok fel-alá járkal, kedvesen beszél, mi mind barátok vagyunk. Isten üzenete nem más, mint hogy jól érezzük magunkat. Az útkeresők azonban nem barátot keresnek, hanem Istent.

Az ApCsel-ben azt olvassuk, hogy a közösség azért növekedett olyan dinamikusan, mert Isten kegyelme az apostolok szónoklatain keresztül működött. Nem helyes a szentbeszédet és az arra való felkészülést elhanyagolni azért, hogy olyan szolgálatokat végezzünk, amit a hívek is megtehetnek egymásért.

2. A hatékonyabb prédikáláshoz vezető út

- a) *A prédikáció ránk is vonatkozik*: a beszédet és a felkészülést ima előzi meg. A saját életünkre is alkalmaznunk kell, amiről beszélünk, és akkor hitelessé válunk. A saját tanítványságunk legyen a prédikációnk alapja.
- b) *A közösségünknek szóljon a prédikáció*: több szinten kapcsolódnunk kell a közösségünkhöz. *Éthosz – logosz – pathosz*.¹⁴ Hiteles-e a szónok? A valóságról beszél-e? – Tudja-e, miről beszél? Isten Igéjére és a Tanítóhivatal megnyilatkozásaira alapoz-e? – Amit mond, annak van-e köze hozzám?
- c) *Legyen csak egy üzenet*: szeptembertől májusig minden misén a plébános prédikál, így egy üzenet jut el mindenkihez. Ha valahol ez nem valósítható meg, akkor gondoskodni kell róla, hogy az elhangzottak lényege ugyanaz legyen, és így a plébánia egy irányba haladjon.
- d) *Prédikáljunk sorozatokban*: egy adott témáról szóló tanítás több hétvégét ölel fel. Az Egyházunk liturgikus időszakai segítenek minket ebben.
- e) *Beszljünk a prédikáció céljáról! Tanítsunk a megtérésről*: az a cél, hogy az emberek másként láthassák és tapasztalhassák Isten Igéjét, és ezáltal átalakuljanak.
- f) *Beszljünk az üzenetünk következményéről*: mi az üzenetünk, és mit kezdjenek a hívek a kapott tanításokkal.
- g) *A közösség céljait fűzzük bele a szentbeszédbe*: konkrétabb közösségi célok belefoglalása a beszéd sorozatokba, pl. adakozó kedv nőjön, olvassák el az ApCsel-t, többen gyónjanak stb.
- h) *Használjuk bátran mások gondolatait*: minél többet tanulmányozzuk mások munkáit, annál több tehetségre bukkanunk.
- i) *Felkészülten mondjuk el a beszédünket*: ha mindig felkészülten állunk ki, akkor a hívek bátran hívhatnak ismerősöket, mert biztosak benne, hogy nem fognak csalódni.
- j) *Isten igéjét hirdessük*: Isten igéjének minden részéről ejtsünk szót. A kétértelműekről és a nehezen érthetőkről is. Sokan csapódnak olyan egyházakhoz, ahol nem járulhatnak ugyan

¹⁴ ARISZTOTELÉSZ: *Rétorika* 1356 a (I,2).

szentségekhez, de a közvetített üzenet nekik szól. A szentbeszédnek abban kell segítenie az embereket, hogy jobban megértsék és mélyebben ünnepelhessék az Eucharisziát, ne pedig elidegenedjenek tőle.

A KISC SOPORTOK (pp.171–190.)

A társadalom egyre növekvő mértékben veszíti el a közösség iránti igényét, aminek elkerülhetetlen következménye a magány és az elszigetelődés. A plébániák tagjai egyre kevésbé ismerik egymást. A mi plébániánkon az emberek késve érkeztek és korábban mentek el, nem is köszöntek egymásnak. Az ilyen légkörnek nincsen megtartó ereje, az elvesztetteknek pedig kifejezetten taszító. Az óriásközösségeket személyesebbé kell tennünk, törődnünk kell a tagokkal. A mi stratégiánk: a kiscsoportok.

Kiscsoportokkal kezdtük el helyettesíteni a rosszul működő középiskolai hittanórákat. Ezután a felnőttekből is próbáltunk kiscsoportokat alakítani, de ezek nem voltak hosszú életűek. Nehézségek: fix időt kell áldozniuk rá; be kell engedni másokat az otthonaikba, beszélgetni a gondjaikról; a csoportok folyton változnak, összeolvadnak, növekednek, szétválnak; vannak bennük személyi ellentétek. De máig azon fáradozunk, hogy jól működjön, a templomban is hangsúlyozzuk a jelentőségüket. Vannak csoportjaink férfiaknak, nőknek, időseknek, fiataloknak, pároknak, egyedülállóknak stb. Az alsós hittanoktatást is elkezdtük átalakítani kiscsoportos foglalkozásokká.

A kiscsoportok jellemzői:

- a) *Kicsik*: 6 és 10 fő között van az ideális létszám. A barátság ápolása leghatékonyabban egy kis baráti körben lehetséges.
- b) *A plébánia életének szerves részei*: nem elszigetelt közösség, nem egyházpótlék. Az Egyházzal közösségben kell maradnia. A csoport tagjai az egyházközségnek is aktív tagjai. Ha egy csoport plébániai szolgálatot lát el, tagjai erősebben kötődnek a plébániához és egymáshoz is. A csoportvezetőknek kulcsszerepük van: tartani kell velük a kapcsolatot, támogatni, képezni kell őket.
- c) *A lelkigondozás eszközei*: a kiscsoport a lelkigondozás elsődleges színtere. A kiscsoportban lelki támogatáshoz juthat mindenki. Arról, aki arról panaszkodik, hogy nem kap kellő lelki segítséget, mindig kiderül, hogy nem tagja kiscsoportnak.
- d) *Változást hoznak a hívek életében*: a gondolatok átbeszélése fokozatos átformálódáshoz vezet. A csoportok előzetes társalgással kezdődnek, egyszerű vendéglátással. Ezután rövid ima, majd a témát felvezető nyitókérdések következnek. A téma általában az előző vasárnapi prédikációhoz kapcsolódik. A beszélgetés célja a szívből jövő megosztás. Végül közös imával zárul az alkalom, ami összesen kb. másfél óra.
- e) *A tanítványság iskolái*: a cél az, hogy Isten szavát valóra váltsuk a mindennapokban. A kiscsoport az élet átalakításának iskolája.

ADAKOZÁS (pp.191–208.)

Az adakozásban a katolikusok igen lehangolóan teljesítenek, a lista vége felé. Az adakozás nagyon fontos, ha egy növekvő plébániát szeretnénk. (1) A plébániát működtetni pénzbe kerül. (2) Pénzre van szükség a személyzet fizetéséhez. Ahogy a plébániánk hatékonyabbá válik, versenyképes fizetést kell tudnunk adni, különben a legjobb embereinket elveszítjük.

Az adakozásra való felszólítás általában adományokért való könyörgés vagy jótékonykodásra való felszólítás formájában hangzik el a templomban. Valójában hozzájárulókat kell nevelnünk. A tizedfizetés parancs számunkra,¹⁵ és ezt a tanítást ismét sajátunkká kell tennünk, ez azonban nem egyszerű.

Ezért magunkon kezdtük: elkezdtünk tizedet fizetni. Ma már a személyzet néhány tagja tizedet fizet, mások bizonyos százalékot. Az adománygyűjtéseket abbahagytuk, helyette hozzájáruló tanítványokat próbálunk nevelni. Arra bátorítjuk a híveket, hogy

¹⁵ *Mal* 3,7–10.

- a hozzájárulás tervezett kiadás legyen;
- a hozzájárulás elsődleges legyen;
- a hozzájárulás a bevétel bizonyos százaléka legyen (ne fix összeget, hanem egy bizonyos százalékot adjanak);
- a hozzájárulás fokozatosan növekedjen (a 10%-ig).

A Hálaadás előtti hétvégén tartjuk a Szolgálatok Vasárnapját, ahol bemutatjuk az éves tevékenységet és eredményeket. A gazdasági tanács bemutatja az éves bevételeinket, kiadásainkat azoknak, akiket ez érdekel.

A bevételek növekedésével nem kell külön gyűjtéseket rendezni, emelni tudjuk az alkalmazottak fizetését, és a szeretetszolgálatunkat is tudjuk terjeszteni és fejleszteni.

A SZOLGÁLATOK (pp.209–223.)

Korábban mindent én csináltam. Nagylelkű és önzetlen cselekedet, de örültség. Ha a plébánia ezzel a szemlélettel végzi a dolgát, garantált, hogy a hívek elkötelezett tanítványok helyett követelőző fogyasztók maradnak.

„Ő némelyeket apostollá, másokat prófétává, ismét másokat evangélistává, pásztorrá és tanítóvá tett, hogy szolgálatuk betöltésére neveljék a szenteket, és felépítsék Krisztus testét.”¹⁶

A pásztorok feladata, hogy *felkészítsék*, nem pedig elkényeztessék a tanítványokat. Ahhoz, hogy energikus és izgalmas helyé váljunk, a híveket ki kell mozdítani a padokból. A tagok feladata kiszolgálni egymást és az újonnan jövőket. A cél: minden tag legyen szolgálattelvő. Hogyan vehetők rá erre az emberek? Prédikálni kell erről. Nem alkalmanként, hanem mindig. De nem panaszkodva, mert senki sem akar egy vesztes csapat tagja lenni. Mindenki sokkal szívesebben követ egy nagyszerű elképzelést, és sokkal szívesebben vesz részt olyan feladatban, aminek értelmét látja. Sokféle szolgálat van, és a képességeiknek és adományaiknak megfelelően vehetnek részt bennük.

Először csak kis számú szolgálatra lehet jelentkezni, és egyszerű és szerény feladatokkal kell kezdeni; pl. liturgikus szolgálatot csak az végezhet, aki már végzett más szolgálatot. Először csak rövid elköteleződést kérünk, havi 2x2 órát, azután az illető dönthet, hogy többet vállal, vagy inkább mást próbál ki. A rendszeres egyéni feladatvállalás fontos szemléletváltást hoz, mert általában azt tapasztaljuk az Egyházban, hogy egy szűk körre hárul minden munka, ami riasztó is, és nem is hatékony.

Aki szolgálatra jelentkezik, részt vesz egy gyermekvédelmi oktatáson, és kitölt egy jelentkezési lapot. Minden szolgáló csoportot egy koordinátor vezet, aki biztosítja a munkaeszközöket és koordinálja a munkát. A szolgáló csapatok önkéntes koordinátorainak vezetője egy főállású munkatárs. A szolgálóknak külön termet biztosítunk, ahol lerakhatják az értékeiket, beszélgethetnek egy kis üdítő és rágcálnivaló mellett.

A szolgálattelvők önkéntesen dolgoznak, de az alábbi irányelvek betartásával: (1) Istenért dolgozunk. (2) Csapatban dolgozunk, tisztelettudó kapcsolatban. (3) Nincs jelentéktelen szolgálat, mindegyik fontos. A szolgálatot úgy kell végezni, hogy elsősorban Timnek kedvezzünk, nem pedig a követelőző templomba járóknak. (4) Mindenki, a lelkipásztortól a takarítóig, ügyel a rendre, tisztaságra, a templom tiszta és vonzó közegére, és ha a helyzet úgy alakul, besegít a rendrakásba. (5) Cél a bizalomteljes légkör: megosztják tapasztalataikat, és igyekeznek minél magasabb szintre emelni a szolgálatukat.

A szolgálattelvőknek az alábbi alapelveket is el kell fogadniuk: (1) Jelenjünk meg! (2) Szolgáljunk jól öltözve! (3) Szolgáljunk felkészülten! (4) Szolgáljunk és vegyünk részt a szertartásokon! (5) Szolgáljunk, hogy többen legyünk!

¹⁶ Ef 4,11–12.

ÚJJAÉPÍTŐK (pp.225–242.)

A megváltás Krisztus műve, de a helyreállításban nekünk is részünk van. A helyreállítás missziós cselekedet. Az Egyház híveinek szolgálniuk kell, és a plébániáknak a szolgálat példáivá kell válniuk saját közösségeiken belül és azokon túl. De hogyan vehetünk le sok mindent a kevesek válláról, és tehetjük át a sokak kezébe?

1. *Legyen célunk, építsünk szövetséget!* A missziós szolgálat azt jelenti, hogy olyan csapathoz tartozunk, aminek Isten és mindazok, akikkel szolgálni megyünk, egyaránt része.
2. *Találjunk egy vezetőt, építsünk egy csapatot!* Stratégiai vezetőre van szükség ahhoz, hogy a misszió jól működjön. Építsen ki maga körül egy csapatot! A vezetőt hívjuk meg a megbeszélésekre, tekintsük a plébániai személyzet részének!
3. *Tartsuk kézben az erőfeszítéseinket a hatékonyság érdekében!* Nem kell egyszerre túl sok misszió. Csak a leglényegesebbek kellenek, és azokat az elképzeléseket, kezdeményezéseket jól fel kell térképezni és össze kell fogni. A többről le kell mondani, még ha fájdalmas is.
4. *Mindenkit vonjunk be!* A prédikációkban szólni kell az újjáépítésről. Ennek következetesnek, világosnak és állásfoglalásra készítőnek kell lennie. A bekapcsolódás lehetőségének a lehető legegyszerűbbnek kell lennie.
5. *Ünnepeljük meg az eredményeinket!* Be kell mutatnunk a közösségnek a misszióknak gyümölcsseit, hálát kell adnunk Istennek és megünnepelnünk az elért eredményeket.

A SZEMÉLYZET (pp.243–260.)

1. Kiket alkalmazzunk?

a) *Jellemes embereket*

- Rendelkezik az alábbi tulajdonságokkal:

- önuralom, tisztelet, jóindulat, őszinteség, tisztesség, megbízhatóság, alázat

- önbizalom, pozitív értelemben vett önérzet

- ebben nem szabad kompromisszumot kötni: ha a jellem hiányzik, a többi tulajdonság idővel értéktelenné válik

- A tanítványság útját járja

b) *Alkalmos embereket*

- A tapasztalat fontos, de nem feltétlenül arra van szükség a jövő Egyházának építéséhez

- Tanulás, fejlődés, alkalmazkodás képessége, lelkesedés

c) *Akiket kedvelünk*

- Ha a személyzet tagjai nem kedvelik egymást, akkor a pletyka és a belharc uralja a légkört

- Olyan emberekkel kell együtt dolgozni, akikkel kijövünk

- A felvételnél a tapasztalatainkra és az ösztöneinkre kell hagyatkoznunk, ha nem vagyunk jók ezen a területen, akkor ne mi döntsünk a felvételről

d) *Már tagjai a közösségnek*

- A legjobb önkéntesből lesz a következő kiváló alkalmazott

- Előfordulhat az is, hogy a legnagyobb erőfeszítéseink ellenére sem találunk senkit, akit felvehetnénk

e) *Szeretik a plébániát*

- Tudniuk kell azonosulni a plébánia küldetésével, céljaival és szándékaival

- Az egész rendszerrel egyet kell érteniük, nem csak a saját részfeladatukkal

2. Törődés a személyzettel

Egy jó csapat létrehozása hosszú és kemény munka; és folyamatos munka, mert a csoport változik: mindig lesznek újonnan jövők és távozóak

a) *Ima*

- Hetente rendszeres közös ima a személyzettel

b) *Tisztelet és bizalom*

- Ha a bizalom meginog, helyre kell állítani, ehhez őszinte kommunikációra van szükség

c) *Folyamatos kommunikáció*

- Ha van világos stratégia, akkor a megbeszélések középpontjába a gyakorlati tennivalók kerülhetnek
- Idővel ezt felválthatják az egyes munkacsoportok megbeszélései
- A megbeszéléseken a kompromisszumos egyetértés a cél
- A teljes személyzetnek hetente 2x van közös értekezlet, ebből az első a hétfői közös ebéd, a másik a keddi értekezlet
- A plébános csak a keddi értekezletet és a vezetők találkozóját vezeti
- Évente 2x csendes nap a teljes személyzetnek: ima, elmélyülés, tervezés

d) *Vidámság*

e) *Növekedés*

- Fontos a tanulás, a szakmai fejlődés
- Minden részlegnek hetente saját továbbképzési alkalma van, ahol beszélgetnek az általuk választott témáról

f) *Viszonzás*

- A munkaerőt versenyképesen kell megfizetni
- Az a célunk, hogy sikeres emberek dolgozzanak nálunk, akik örülnek, hogy nálunk dolgozhatnak
- Ennek feltétele a rendszeres egyházi hozzájárulás rendszerének kialakítása
- A bértömeg kommunikálva van az egész közösség felé is az éves beszámolóban

Tippek

- A felelősök hetente négyszemközt számoljanak be a plébánosnak!
- Szervezzünk továbbképzést a csapatok számára olyan témákban, amik mindenkit érdekelnek!
- Írjunk egy listát azokról a feladatokról, amiket mi végzünk, de más is meg tudná csinálni!
- Írjunk egy listát azokról a feladatokról, amiket mi végzünk, de betanítás után más is meg tudná csinálni!
- Úgy bánjunk a személyzettel, hogy az Egyház legyen számukra a legkedvesebb hely!

A VEZETŐ (pp.261–273.)

a) *Szolgál*

- Mi a motivációm? Szolgállok, vagy csak a saját érdekeimet érvényesítem?
- Jézus "keresztben függő" vezető, "kiüresítette önmagát"¹⁷: mások érdekeit a sajátjaink elé kell helyeznünk.
- Egy magas szintű vezetőnek rendelkeznie kell a következő képességekkel:
 - alázat és magas szakmai elvárás
 - ambíció, de ez nem önmagára, hanem a csapatra irányul
 - felelősséget vállal a saját hibáiért
 - képes másoknak sikereket tulajdonítani

b) *Bölcs*

- A plébános ne olyan emberekkel vegye körül magát, akik hízelegnek neki, és azt mondják, amit hallani akar
- Jó ítélőképesség
- Bölcs tanácsadók: a templom padjaiban biztosan ülnek sikeres emberek, akiktől lehet tanulni
- Be kell vonni a döntések előkészítésébe a jó ítélőképességű embereket
- Elsősorban ne népszerű embereket keressünk, hanem tehetségeseket

c) *Tanulásra nyitott*

- Nem lemásolni kell a máshol működő módszereket, hanem tanulni belőlük
- Egy plébánia vezetéséhez sokféle ismeretre van szükség (oktatás, liturgia, zene, költségvetés, kommunikáció, marketing, szervezeti rendszer felépítése és működtetése, épület-karbantartás stb.)

¹⁷ Fil 2,7a.

- A munkatársak munkaidejébe legyen beépítve képzési idő, és a munkaidejükből fordítsanak időt tanulásra és személyes fejlődésre

d) *Bátor*

- Valakit valahova vezetni bátorságot igényel
- Ha meg akarjuk változtatni a megszokott egyházi szemléletet, bátorságra van szükség
- Merni kell Isten üzenetének egészét prédikálni, nem csak egy részét:
 - az igazságot mondani
 - a kényelmetlen tényeket is kommunikálni
 - vállalni a nehéz beszélgetéseket is
 - szeretni a plébániához tartozó embereket, akkor is, ha nem járnak templomba

e) *Hűséges*

- A szolgálat nem sprint, hanem maraton
- A változáshoz időre van szükség
- Az álmokhoz nagyon sokáig kell ragaszkodni
- Nem fog mindenki követni minket, lesznek, akik otthagynak
- De ha kitartunk, az ellenzők közül is sokan mögénk állnak

Tipppek

- Az egyes szolgálatok vezetésére alkalmas embereket keressünk, olyanokat, akik nálunk tapasztaltabbak és jobbak azon a területen!
- Az egyes területek vezetőiből szervezzünk egy tanácsadói csapatot a plébánián, akik kimondják az igazságot!
- Tanuljunk másoktól, akár a protestáns felekezetektől is!
- Imádkozzunk az aggodalmak leküzdéséért, tanuljunk a nehézségekből és éljünk a lehetőségekkel!

EZT MEGTEHETJÜK (pp.275–281.)

Nem számít, hogy milyen a plébániánk! Mi is nekiállhatunk egészséges plébániát kialakítani ott, ahova Isten helyezett minket.

1. *Egy külvárosi templom plébánosaként:* valószínűleg van a közelben egy térítő gyülekezet, ahova volt katolikusok is járnak. Kezdjük el tanulni attól a gyülekezettől!
2. *Egy kis vidéki vagy kisvárosi plébánia plébánosaként:* Kezdjük el magunk fizetni a tizedet! Ösztönözzük a híveket szolgálatra és rendszeres hozzájárulásra! Ismerjük meg a környéket, és a hétvégi szertartásokat nekik célozva alakítsuk ki!
3. *Diakónusként vagy lelkipásztori kisegítőként:* Próbáljuk meg a hétvégéket a templomba nem járók szemszögéből vizsgálni! Legyen igényes a zenei szolgálat! Nézzük meg, hogy a templom bejárata, előcsarnoka lehetne-e szebb, hívogatóbb!
4. *Hitoktatási felelősként, ifjúsági vezetőként, irodai munkatársként:* Szemeljük ki 2-3 tiszteletreméltó és megbízható embert, akiknek még nincsen különösebb feladatuk, és kezdjük velük kiértékelni a programokat a háttérben! Nézzük meg, hogy a hely, idő, forrás a megfelelő helyekre megy-e!
5. *Hívőként:* Kérdezzük meg, üdvözölhetnénk-e a hétvégi miséken a betérőket! Kérjünk meg erre másokat is! Sugározzunk lendületet, lelkesedést! Hozzunk létre egy imacsoportot, akik a plébánosért imádkoznak!